

Spis treści

Alicja Gawlikowska-Świerczyńska, Joanna Muszkowska-Penson –	
SŁOWO WSTĘPNE DO WYDANIA POLSKIEGO	15
Germaine Tillion – SŁOWO WSTĘPNE	19
WPROWADZENIE	21
Stan badań	22
Zagadnienia poruszone w książce i jej struktura	29
Stan i krytyka źródeł historycznych	32
I. WIĘŹNIARKI 1933–1939	43
Areszt ochronny	43
Prześladowania w latach 1933–1939	45
Wczesne obozy dla kobiet	51
II. POWSTANIE KL RAVENSBRÜCK	57
III. PERSONEL OBOZU	65
Organizacja i nadzór w obozie Ravensbrück	67
Wydziały w sztabie komendantury	70
Komendanci	75
<i>Max Koegel</i>	75
<i>Fritz Suhren</i>	77
Męski personel kierowniczy	80
Personel podległy sztabowi komendantury	87
Nadzorcynie	89
Naczelne nadzorcynie	90

„Zwykłe” nadzorczyne	96
Przyjęcia do służby w latach 1939–1942	98
Przyjęcia do służby w latach 1943–1945	104
Psy wartownicze	112
Oddziały wartownicze	117
Praca i warunki bytowe personelu obozowego	121
Korupcja	129
System dyscyplinarny i karny	130

IV. OBÓZ KOBIECY

1. Drogi do Ravensbrück	135
Transporty zbiorcze, deportacje oraz transporty związane z opróżnianiem innych obozów (<i>Räumungstransporte</i>)	137
<i>Od maja 1939 r. do grudnia 1942 r.</i>	140
<i>Rok 1943</i>	144
<i>Rok 1944</i>	145
<i>Rok 1945</i>	146
Prześladowane grupy i narodowości	146
„Niemki z Rzeszy” zatrzymane w areszcie ochronnym	149
„Stosunki z narodowo obcymi”	154
Kobiety-świadkowie Jehowy	159
„Więżniarki przeznaczone do wydalenia” i „więżniarki pedagogiczne”	160
„Więżniarki przewencyjne”	161
Więżniarki „przechowywane dla zabezpieczenia”	164
Żydówki	165
<i>Żydówki o statusie specjalnym</i>	168
<i>Żydówki węgierskie</i>	171
<i>Transporty ze Słowacji</i>	173
Sintisy i Romki	175
<i>Transport z Burgenlandu</i>	177
<i>Likwidacja obozu cygańskiego (Zigeunerlager) w Auschwitz-Birkenau</i>	178

Polki	179
<i>Transporty specjalne z Warszawy i Lublina</i>	184
<i>Deportacje z powstańczej Warszawy</i>	185
Czeszki	188
<i>Kobiety z Lidic</i>	190
Holenderki	192
Kobiety ze Związku Sowieckiego	193
Francuzki	195
Więźniarki z byłej Jugosławii	197
Belgijki	198
Inne narodowości	199
Robotnice cudzoziemskie i przymusowe	201
Kobiety-jeńcy wojenni	207
Więźniarki aresztowane w ramach akcji „noc i mgła” ...	214
Dzieci	217
Transporty związane z opróżnianiem innych obozów	219
Przerwy w odbywaniu kary w obozie koncentracyjnym ...	223
Zwolnienia	224
Łączna liczba więźniarek oraz skład ich społeczności	231
2. Warunki bytowe	236
Zakwaterowanie i warunki sanitarne	237
Odzież	243
Wyżywienie	244
Pomoc z zewnątrz	250
Teoria i praktyka	252
3. Praca	256
Organizacja pracy na miejscu	258
„Dyspozycyjne”	260
Komanda robocze	261
Praca w okolicznych gospodarstwach rolnych	265
Przymusowa prostytutcja	268
Zakłady należące do SS	271

Spółka Przerobu Tekstyliów i Skóry z o.o. (Texled) ...	274
<i>Sposób nadzoru i struktura personelu</i>	279
<i>Liczba więźniarek i główne kierunki produkcji</i>	283
<i>Warsztat wypłatający buty ze słomy</i>	285
<i>Szwalnie</i>	285
<i>Warsztat wypłatający maty ze słomy trzcinowej</i>	286
<i>Zakład kuśnierski</i>	287
<i>Tkalnia</i>	288
<i>Inne zakłady pracy</i>	289
<i>Warunki pracy</i>	289
4. System więźniarek funkcyjnych	293
<i>Cel</i>	295
<i>Pozycja więźniarek funkcyjnych</i>	298
<i>Rozwój struktury personalnej</i>	301
<i>Możliwości i ograniczenia</i>	307
5. Rewir	309
<i>Lekarze i lekarki SS</i>	310
<i>Pielęgniarki</i>	316
<i>Leczenie chorych więźniarek</i>	319
<i>Okres od 1939 r. do 1943 r.</i>	319
<i>Okres od 1943 r. do 1945 r.</i>	322
<i>Eksperymenty medyczne</i>	327
<i>Sterylizacje</i>	330
<i>Ciąże i porody</i>	333
6. Szykany, tortury, kary i egzekucje	343
<i>System kar</i>	350
<i>Kara chłosty</i>	352
<i>Blok karny (Strafblock)</i>	355
<i>Okrutna kara jako odstraszający przykład</i>	357
<i>Więzienie obozowe (bunkier)</i>	358
<i>Egzekucje</i>	362

V. OBÓZ MĘSKI	369
Pochodzenie i skład poszczególnych grup więźniów	374
Warunki bytowe	387
Praca	389
System więźniów funkcyjnych	392
Rewir i eksperymenty medyczne	398
Szykany, tortury i system kar	402
VI. AKCJA MORDOWANIA „14f13”	409
Selekcje	411
Wywożenie i uśmiercanie więźniów	421
Drugi etap akcji „14f13”	431
„Transport chorych” na Majdanek w lutym 1944 r.	433
VII. ODDZIAŁ KOBIECY W OBOZIE MACIERZYSTYM Auschwitz	435
Sposób nadzoru i struktura personelu	439
Pochodzenie i skład społeczności więźniarskiej	443
Warunki bytowe	446
Wizyta brzemienna w skutki	449
Transport z Ravensbrück z 6 października 1942 r.	451
VIII. JUGENDSCHUTZLAGER UCKERMARK	455
Budowa obozu	458
Sposób nadzoru i struktura personelu	461
Pochodzenie i skład społeczności więźniarskiej	467
Badania kryminalno-biologiczne	474
Warunki bytowe	477
Praca przymusowa jako program wychowawczy	482
Opieka medyczna	486
Szykany, tortury i system kar	487
Częściowe opróżnienie obozu Uckermark i jego zamknięcie (Auflösung)	490

IX. SIEMENS W RAVENSBRÜCK	491
Siemens a reżim narodowosocjalistyczny	494
Negocjacje z SS	496
Więźniowie – robotnicy budowlani	502
Model Siemens	503
<i>Nadzorcynie</i>	504
<i>Robotnicy cywilni</i>	508
Więźniarki pracujące przy produkcji	513
Ogólna sytuacja bytowa i warunki pracy	515
Szykany, tortury i system kar	526
Obóz Siemens	530
X. PODOBOZY	535
Więźniowie obozów koncentracyjnych pracujący w przemyśle zbrojeniowym	536
System podobozów KL Ravensbrück	546
Zarządcy podobozów	550
Procedura przydziału więźniów	557
Restrukturyzacja systemu podobozów dla kobiet	564
Po restrukturyzacji	567
Sposób nadzoru i struktura personelu	572
Pochodzenie i skład społeczności więźniarskiej	574
Warunki życia i pracy	577
Oczami zarządców	584
XI. MIĘDZY ZAGŁADĄ A WYZWOLENIEM: OSTATNIE MIESIĄCE	587
Transporty z Auschwitz	590
Nieustanne selekcje	593
Strefa śmierci Uckermark	599
<i>Sposób nadzoru i struktura personelu</i>	600
<i>Warunki bytowe</i>	602
Rozstrzeliwania	608

Komora gazowa	609
<i>Schonungslager Mittwerda: alibi dla komory gazowej</i>	616
<i>„Lista praska”</i>	622
Transporty do innych obozów koncentracyjnych	624
Transporty związane z opróżnianiem obozów Mittelbau-Dora i Watenstedt/Leinde	631
Zwolnienia z obozu i transporty ratunkowe	636
Opróżnianie obozu	639
Wyzwolenie	641
XII. LICZBA OFIAR ŚMIERTELNYCH	645
XIII. UWAGI KOŃCOWE	653
Obóz kobiecy	655
Obóz męski	662
Oddział kobiecy w obozie macierzystym Auschwitz	663
Jugenschutzlager Uckermark	664
Siemens w Ravensbrück	665
Podobozy	665
Ostatnie miesiące	667
Terror, praca przymusowa i zagłada – podobieństwa i różnice	668
Personel SS	671
XIV. ANEKS	677
1. „Sabotaż jest jak wino” – stanowienie o sobie, solidarność i opór	677
Stanowienie o sobie i pomoc koleżeńska	679
Jawny opór	682
<i>Otwarty sprzeciw</i>	682
<i>Zbiorowa odmowa pracy</i>	683
<i>Odmowa przyjęcia premii</i>	685
<i>Ucieczki z obozu</i>	685

Ukryte formy oporu	687
Indywidualne przypadki odmowy pracy	687
Sabotaż	690
Przekazywanie informacji wewnątrz obozu	692
Połączenia ze światem zewnętrznym	695
Demaskowanie systemu, uświadamianie sytuacji, dokumentacja zbrodni i zabezpieczanie materiału dowodowego	697
Działalność kulturalna, religijna i polityczna	699
Tajne nauczanie	702
Pomoc dla szczególnie poszkodowanych grup więźniarek i solidarność z nimi, ochrona w sytuacjach zagrożenia życia	705
Ratunek przed egzekucjami	708
Utworzenie międzynarodowego komitetu obozowego ..	710
Przygotowanie do wyzwolenia obozu	713
Epilog	716
2. Biogramy mężczyzn – członków kierownictwa obozu	719

Wykaz skrótów	729
Wykaz źródeł i literatury	735
Podziękowanie	777
Indeks osób	779
Indeks nazw geograficznych	791
Indeks firm i przedsiębiorstw	801